הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

תוכן

א. האומר לאשה קדשתיך והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו היא אומרת קדשתני והוא אומר לא קדשתיך הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו 2

ב. קידשתיך והיא אומרת לא קידשת אלא בתי הוא אסור בקרובות גדולה וגדולה מותרת בקרוביו הוא מותר בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו קדשתי את בתך והיא אומרת לא קדשת אלא אותי הוא אסור בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו הוא מותר בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו 3

ג. מבקשין ממנו ליתן גט 4

ד. אם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה 5

ה. המקדש בעד אחד אין חוששין לקידושיו ואפי' שניהם מודים 5

ו. הכא במאי עסקינן כגון דאמר לה קידשתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים 6

ז. המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי ... צריכה הימנו גט שני 6

ח. אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה ומודים ודאי בנתגרשה מן האירוסין דלא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה מפני שאין לבו גס בה 7

ט. שנים שבאו ממדינת הים ואשה עמהם וחבילה עמהם זה אומר זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי וזה אומר זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי ואשה אומרת אלו שני עבדי וחבילה שלי ... למישרי לעלמא דכ"ע לא פליגי דשרי 9

י. צריכה שני גיטין כדי לגבות כתובתה מן החבילה 9

יא. ממון ... הודאת בעל דין כמאה עדים דמי 10

יב. על פי שני עדים אמר רחמנא דאי בעי למיהדר לא מצי הדרי בהו ... לא איברו סהדי אלא לשקרי 11

יג. אמר לו עד אחד אכלת חלב והלה שותק נאמן 12

יד. אמר לו עד אחד נטמאו טהרותיך והלה שותק נאמן ... נטמאו והלה אומר לא נטמאו פטור 12

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

דף סה.

א. האומר לאשה קדשתיך והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו היא אומרת קדשתני והוא אומר לא קדשתיך הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו

האומר[1] לאשה קדשתיך בפני פלוני ופלוני[2] והלכו להם למדינת הים[3], הוא אסור בקרובתיה דשוינהו אנפשיה חתיכה דאיסורא בהודאתו, כלומר באמירתו אסר על עצמו את קרוביה שלמי שטוען שהיא אשתו כגון[4] אחותה אמה או בתה, ואפילו אם יש עדים מכחישים אותו[5], ואם עדיו עצמם מכחישים אותו עיין בהערה[6], ואם נשא מקרובותיה כופין אותו להוציא[7]. אולם אינן נאסרות לכהונה מחמת ביאתו[8].

---

[1] שו"ע ונו"כ אבהע"ז מח א – ב

[2] משמע אם אמר סתם קדשתיך יכול לפרש דבריו שלא בעדים וכ"כ הרא"ש בתשובה על פלגש של ראובן שאמרה קדשני ראובן אין בדבור' כלום עד שתאמר קדשני ראובן בפני שני עדים ויש להסתפק באולי דוקא בפלגש הנ"ל פסק כן אבל איש ומכ"ש ת"ח היודע שאין קידושין בלא עדים אם אמר סתם קדשתיך מסתמ' כדין קידושין קאמר ואינו נאמן לומר אח"כ שהי' בלא עדים. ח"מ שם א ובב"ש א פשיטא ליה שיכול לפרש דבריו שקידש בלא עדים.

[3] עיין בתשו' שב יעקב סי' כ"ב דמתחילה נסתפק לומר שמשמע שאם העדים שפרט בשמם ישנם במקום קרוב נכון לשאול את פיהם עכ"פ דבמקום שיש לברר נכון לברר כדאי' בריש חולין כו' ושוב הביא תשובת רמ"א סי' ל' והוזכר בקצרה בב"ש לעיל סי' מ"ב ס"ק ט"ו דמבואר שם דאין חוששין לדבריו כלל וא"צ להמתין על העדים כלל לשאול את פיהם אפי' הם במקום קרוב, ומ"מ מסיק הוא ז"ל דאם לא תפסיד כלום בהמתנה זו, אפשר הואיל דאיכא לברר ע"י שאלת פיהם של העדים צריכין לברר ע"ש.

[4] וה"ה שניות. דשווי' אנפשיה חד"א אין לחלק דשייך ג"כ באיסור דרבנן, המקנה קונטרס אחרון שם

[5] **באה"ט שם ב מהרשד"ם חא"ה סי' ט' והרש"ך בח"ג סי' צ"ה. ופ"ת ב**

[6] עיין פ"ת שם שהביא במס' שעה"מ פ"ט מה"א דין י"ו שהביא תשובת הרשב"ץ ח"ב סי' רע"ט שהשיב על האשה שאמרה נתקדשתי בפני פ' ופלוני והעדים מכחישים אותה דהיא אינה אסורה בקרוביו דלא שויא נפשה חד"א אלא באותן עדים והרי הכחישוה יע"ש דא כתשו' מהריב"ל ח"ב סי' פ"ה נסתפק בזה באשה שאמרה נתקדשתי בפני פלוני ופלוני ובאו פ' ופ' ואמרו שלא נתקדשה בפניהם אי אמרי' שויא אנפשה חד"א ודעתו נוטה שאמרי'. וע' עוד בס' בני אהובה פ"ט מה"א שם ובס' יד המלך שם ובס' גט מקושר בסג"ר אות קצ"ה מענין זה ועיין בה"ט לעיל סי' מ"ב סק"ז. ולכאורה ראיה מהא דנקט בשו"ע והלכו להם למדינת הים משמע שאם הם כאן צריך לברר דבריו, ומאי מהני הא בלא"ה גם אם יכחישו דבריו יאסר בקרובותיה, אמנם אפשר שנקט הכי לומר שחייבים אנו לנברר האם צדקו דבריו <u>והיא</u> נאסרת בקרוביו אך הוא בלא"ה אסור. וא"כ לכאורה מוכח דלא כתשו' שב יעקב סי' כ"ב הנזכר הע' 17 שאין חוששים לדבריו. וצ"ע

[7] באה"ט שם מהרא"ם ח"א סי' כ"ה

[8] דאיהו הוא דשויא אנפשיה חד"א אבל לגבייהו א"י לפוסלם כמו שהאשה מותרת ואף על גב דאינהו לא ידעי אם האמת אתו אם לא וכן מבואר ברא"ש פ' החולין. פ"ת שם א מהגהת יד אפרים

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

ואם היא מכחישה מותרת בקרוביו, כגון אחיו או בנו, מכיון שאינו נאמן באמירתו לאסור קרוביו עליה.

וכן אם היא אומרת קדשתני בפני עדים והלכו להם למדינת הים, ואפילו אומר קדשתני וגרשתני, והוא אומר לא קידשתיך, אפילו אם מת[9] היא אסורה בקרוביו דשוינהו אנפשה חתיכא דאיסורא, וכל שלא גירשה, או שאמרה קידשתני וגרשתני והוא אומר לא קידשתיך, הוא מותר בקרובותיה[10].

ב. קידשתיך והיא אומרת לא קידשת אלא בתי הוא אסור בקרובות גדולה וגדולה מותרת בקרוביו הוא מותר בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו קדשתי את בתך והיא אומרת לא קדשת אלא אותי הוא אסור בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו הוא מותר בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו

הוא אומר[11] קדשתיך, והיא אומרת – לא קדשתני אלא בתי[12], הוא אסור בקרובות האם והאם מותרת בקרוביו, והוא מותר בקרובות הבת, והבת מותרת בקרוביו, שאין האשה נאמנת על בתה הקטנה, לומר שקדשה כדי לאוסרה.

---

[9] ובזה מיושב מה שבקשה בלח"מ פ"ט מהל' אישות שהרי אם גירשה בלא"ה אסורה בקרוביו ובכה"ג גם הוא אסור בקרובותיה. המקנה קונטרס אחרון שם. פ"ת ד שם

[10] שם

[11] שו"ע ונו"כ שם ג ד

[12] לכאורה בעינן דוקא שהעדים אינם כאן, אבל אם העדים בפנינו וראו שקידש ואין יודעין אם קידש הבת או האם נמי מקרי קידושין בלא עדים, כיון שבשעת שמיעה לא ביחנו למי שקידש לבת או לאם אין כאן קידושין רק על פי הודאת בעל דין, אלא דקשה לפי זה דבעי לפרושי בגמ' להלן מתניתין בעד אחד והוא בפנינו ואם כן קשה איך יפרנס הך בבא דקדשתי את בתך וכו' דנחזי מאי קאמר העד ואי לא ידע הוה כאילו אין כאן עד כלל, ואפשר דאיירי שהעד ראה ושכח אבל בשעת קידושין הוה קים ליה למי קידש, ואם כן לדידן אם העדים בפנינו ואמרו שידעו שקידש אבל לא שמעו אם קידש לאם או לבת הוה כקידושין בלא עדים ואינם כלום, ועיין סימן מב (ס"ד בהג"ה) משמע גם כן שאם יכולה לומר שלאחרת קידש הוו קידושין בלא עדים. המקנה קונט"א שם בעי' ה

הוא אומר קדשתי את בתך[13], והיא אומרת לא קדשת אלא אותי, הוא אסור בקרובות הבת, והבת מותרת בקרוביו, והוא מותר בקרובות האם ,והאם אסורה בקרוביו, דשוינהו אנפשה חתיכה דאיסורא.

ג. מבקשין ממנו ליתן גט

כל מקום שאמרנו[14], שכשאמרה האשה לאיש קדשתני, והוא אומר לא קדשתיך הרי היא אסרה עצמה על כל העולם, לפיכך מבקשין ממנו[15] שיכתוב לה גט להתירה.

וכשיתן לה גט אף על פי שהוא אינו מודה בקידושין, וכבר אמרנו שהוא מותר בקרובותיה, אחר שיתן גט נאסר בקרובותיה[16], כדי שלא יאמרו שהוא נושא קרובת גרושתו, שלא ידעו שאינו נותן הגט אלא בשבילה להתירה לעלמא. אבל כתובה אין צריך לתת[17].

אבל אם הוא אומר קדשתיך, והיא אומרת לא קדשתני וכפאוהו ליתן גט משום חשש שהיו נמנעין מלנושאה, אין האשה נאסרת בקרוביו מחמת הגט[18]. ויש חולקים[19] וסבורים שהיא אסורה בקרוביו.

---

[13] עיין בתוי"ט שכתב דמיירי בגדולה ועשאה לאמה שליח קבלה דליכא למימר ביתומה קטנה, דצריכה לקבל קדושין בעצמה, והוא דוחק. וכבר הקשה עליו בספ"י דא"כ מאי קס"ד דאמה תהי' נאמנת עלי' הא גם האב אינו נאמן על בתו הגדולה. ויותר קשה דממ"נ אם הבת מודה שעשאה אותה שליח קבלה באמת האם נאמנת כדאיתא בס"ס ל"ה, דכיון דעשתה אותה שליח מהימנא לה, ואם היא מכחשת שלא עשאה אותה שליח למה באמת הוא אסור בקרובות הבת, כיון שהיא מכחשת השליחות. וצ"ל בדוחק שהוא אומר שיודע שעשאה אותה שליח. המקנה קונט"א

[14] שו"ע ונו"כ שם ו

[15] משום דאסור לישא קרובותיה משום הכי מבקשים ממנו שיתן גט ולהפוסקים דסבירא להו דמותר בקרובותיה יש ליישב הל' מבקשים ממנו כמ"ש בסימן קס"ז ובתוס' יבמות דף קי"ב. ב"ש שם ב, ובבית מאיר י"ל מבקשין כו' כמ"ש בתו' מפני הבושה

[16] רמ"א שם

[17] ט"ז ב שם

[18] הוא נאסר בקרובותיה הטעם משום דל' הגט הוא כאלו הבעל מדבר עמה והוא מודה דהיא היתה אשתו אבל כשהיא אומרת לא קדשתני מותר בקרוביו דאין מוכח מל' הגט דהיא מודה דהיתה אשתו. ב"ש שם ג

[19] עיין במרדכי פ' האומר דף תרס"ב ע"א שדעת רבי אליעזר מבי"הם המוזכר שם שהגט אוסר' לכהן וממילא דאסורה ג"כ בקרוביו כדין האומר לא קדשתיך שמבקשין ממנו ליתן גט ונאסר בקרובותיה וגדולים אחרים נחלקו עליו שם ומחלקין בין גט הצריך לגט שאינו צריך רק לרווח' דמילת' ע"ש וצ"ע להרא"ש פסק הביאו לעיל הטור והב"י בסי' מ"ו ס"ק ט' דאף דהגט היה לרווח' דמילת' מילת' דפשיט' היא שהיא אסורה לית דין צריך בשש כי היודע שנתגרשה מה יודע שהגירושין לא היו אלא לרוחא דמילת' וכ"ת יכריזו שלא היתה צריכה גט איכא דשמע בניטא ולא שמע בהכרז' א"כ משמע לדידי' בנ"ד ג"כ נאסרה בקרוביו דהא גם שם בנדון דהרא"ש מבואר בתשו' סוף כלל ל"ה דהאשה אמר' לא קדשתני ואפ"ה הצריכה גט וכבר פסק כן הרב בהג"ה לעיל סי' י' סעיף א' וכאן פסק כהמרדכי וא"כ זיכה הרב שטרא לבי תרי. חלקת מחוקק שם ג וכן הקשה בב"ש ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

ד. אם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה

אם אמר קדשתיך או היא אמרה קדשתני, אם לא בקשוהו ליתן לה גט אלא שמעצמו נתעורר ליתן לה גט, הוה כהודאה ממנו שקידשה וחייב ליתן לה כתובה להפוסקים דס"ל דארוסה יש לה כתובה כמבואר בכתובות דף נד: וגם לסוברים שארוסה אין לה כתובה אם כתב לה כתובה וודאי שחייב ליתן לה כשנתן גט מעצמו[20].

ה. המקדש בעד אחד אין חוששין לקידושיו ואפי' שניהם מודים

כתיב בעריות[21] (דברים כד פסוק א) עֶרְוַת דָּבָר ובממון כתיב (שם יט פסוק טו) עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר, וילפינן דבר הכתוב בעריות מדבר הכתוב בממון מה ממון על פי שנים עדים אף עריות על פי שנים עדים,

לפיכך אמרו המקדש שלא בעדים ואפילו בפני עד אחד אינם קידושין, ואפילו שניהם מודים בדבר ואומרים שלשם קידושין נתכוונו[22], ואפילו קדשה בפני עד אחד ואחר כך קידשה עוד שנית בפני עד אחר זה שלא בפני זה אינה מקודשת, שאין הקידושין מצטרפין שהרי לא היו שום קידושין רק בפני עד אחד. ויש מחמירין[23] במקדש בפני עד אחד אם שניהם מודים, אבל אם אחד מהן מכחיש העד[24], היא או הוא אין חוששין לקידושין לשניהם[25]. ובמקום הדחק שיש לחוש לעיגון יש לסמוך על דברי המקילין.

---

[20] ואף על גב דא"כ היאך יכול לומר לא קדשתיך גם זה יכול להיות במקום שכותבין כתובה ואח"כ מקדשין ואומר שהכתובה כתב והקדושין לא נגמרו (הה"מ) ואפילו בנתן גט מעצמו אם הוא חכם ויודע שהיא אסורה לכל העולם ופירש בשעת הגט שכותב לה כדי שלא תתענן אינו נותן כתובה. ערוה"ש שם י

[21] שו"ע ונו"כ שם מב ב

[22] ט"ז שם ד

[23] ברמ"א שם

[24] אבל הא' מודה לדברי העד שהיו שנים אצל הקדושין שוי נפשיה חתיכ' דאסור' לא יהא בלא עד א' אם א' אומר שהיו קידושין בפני שנים לגבי נפשיה נאמן. ח"מ שם הב

[25] אפי' לאותו שאין מכחיש והיינו כשהמכחיש אינו אומר להד"מ רק אומר משטה הייתי ולא נתכוונתי לקידושין ומאמינים לו במיגו דאי בעי הי' מכחיש העד וא"כ כיון שהא' לא כוון לקידושין א"כ אף השני אין צריך לקיים הקידושין אבל אם א' טען להד"מ והשני טוען שקידש בע"א למה לא יהיה הוא אסור בקרובותיה למאן דחייש לקידושי ע"א ועוד אפי' במשטה יש לדון דילמ' דכשם בשני עדים טענת השטאה לאו כלום הוא דדברים שבלב אינם דברים ה"ה עד אחד ומה בכך שיש לה מיגו אטו אנן אין מאמינים לה אלא הטעם דדברים

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

ואין חילוק בין אם אומר העד שנתקדש בפניו לבדו, ובין שהעיד עד אחד שנעשו הקידושין בפניו ובפני חבירו וחבירו מכחישו[26], וכן אם קדש בפני שנים ואחד מהם קרוב או פסול[27] הרי זה כמקדש בפני עד אחד[28]. וי"א[29] שאם חבירו מכחישו אין חשש.

ו. הכא במאי עסקינן כגון דאמר לה קידשתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים

בכל המקרים שהוזכרו שהוא או היא טוענים לקידושין ועל ידי כך אוסרין עצמן בהודאתן, זהו רק כשטען הטוען שהיו שם עדים והלכו להם למדינה אחרת או מתו, אבל אם הודו שהיו הקידושין בלא שני עדים אין כאן קידושין.

ז. המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי ... צריכה הימנו גט שני

שבלב אינם דברים ואף שאנו יודעים שכוונתם להשטות אפ"ה חוששי' לדברים שבפה ולא לדברים שבלב והרב בב"ח חילק בין ע"א לב' עידים בטענות השטאה וכתב דנאמן לומר טענת השטאה בע"א ושכך פסק הלכה למעשה ואין דבריו מוכרחים להקל לכתחלה ועיין בתשובת מהר"ם פדוו' סי' ל"ב שם חוכך להחמיר אם הכחשת בעל דבר מהני ובסי' ל"ז חזר בו עיין שם ובד"מ. ח"מ שם ד, וכ"כ בב"ש להשיג על דברי הב"ח וטענת השטאה אינה מועילה

[26] ואם תולה בו לגמרי שאומר שהיה רק שניהם עיין ח"מ ה ובי"ש שם ז שאפשר שעדותו בטילה שהרי תולה בחבירו וחבירו מכחישו אבל אם אומר שהיו אחרים עמהם והלכו למדינת הים אם כן אינו תולה בחבירו והרי הוא כע"א.

[27] ובבאר היטב שם ח הביא מהר"ם פדוואה סי' ל"ז וכ"כ בה"י. שפסול פוסל לגמרי את עדות חבירו

[28] הא דלא נפסל השני בצרופו כאשר מבואר בח"ה סי' ל"ז דשניהם נפסלים אפילו אם יבוא השני להעיד מחדש לא מהני וכ"כ הסמ"ע סי' ל"ז ובסי' מ"ה אלא דוק' כשהתומים העדים אז מהני כשהכשר מעיד מחדש אבל בע"פ לא מהני אף על גב דנתכוונו לשם עדות והעידו כבר ס"ל דנתבטלו העדות היינו לענין דהב"ד א"י לפסוק על פיהם אבל כאן בעת הקדושין עדיין לא נתבטלו עדותן א"כ הקדושין היו קידושין כשירים א"כ אף על גב דהב"ד א"י לפסוק ע"פ עדותן מ"מ המקדש קידש לפני כשירים, וכן אם קידש רק לפני שנים וא' מהם קרוב והעידו כבר לפני הב"ד מ"מ בעת הקידושין היה הקדושין לפני ע"א ובספר ב"ה כתב היכ' דשניהם מודים מהני עדות של הכשר ולית' דהא ילפינן מקר' דעד קרוב מבטל העדות והוי כאלו היה מקדש לפני עדות פסולי' ולא מהני הודאה שלהם אלא נ"ל כמ"ש. ואם העד קרוב לראובן ורחוק לבתו המתקדשת אם אבי' מקבל הקדושין פסול לעדות כי האב הוא עיקר בעל הדבר אף על גב לענין ממון צוואה יש מכשירים בכה"ג. ב"ש שם ח

[29] כתב הת"ה דיש לדמות לדין מ"ש בסי' ז' ובסי' קט"ז התולה דבריו בחבירו אם חבירו יכול להכחישו ופליגי בזה הרמב"ן והרא"ש לרמב"ן יכולין להכחישו ולהרא"ש אין מוציאין ממון ע"פ הכחשת אותו פלו' וחוששין לחומר' לפ"ז אף כאן חיישינן לחומר' מיהו י"ל דמותרת אפי' לדעת הרא"ש כיון דהם מכחישים זא"ז אוקמינן אותה על החזקה והיא בחזקת פנויה ומותרת. ב"ש שם ז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

כבר התבאר במסכת גיטין דף עג: ודף פא. שהמגרש[30] את אשתו בין מן האירוסין בין מן הנישואין[31] וחזר ובעלה בפני עדים[32], או שידוע וגלוי לכל שבא עליה כגון שראינו שכנסה לביתו בדרך נשואין וחופה[33]. וידעו הם שהעדים רואין. הרי זו בחזקת שהחזירה, שהואיל והיתה אשתו כבר אומרים אנו ודאי לשם קידושין בעל ולא לשם זנות, ואפילו ראו שנתן לה מעות באתננה, שחזקה היא שאין אדם עושה בפני עדים בעילתו בעילת זנות כיון שיש בידו לעשות בעילת מצוה[34].

והרי זו מקודשת קידושי ודאי[35], וצריכה ממנו גט שני. והוא שהיו ב' עדים, שאם לא היה אלא עד אחד אפילו ידעו הם שראה אינו כלום, שאפילו אם תמצא לומר כיון לשם קידושין אינו כלום, שאינו קידושין אלא בפני שני עדים, שאין דבר שבערוה פחות משנים דילפינן דבר דבר מממון.

דף סה:

ח. אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה ומודים ודאי בנתגרשה מן האירוסין דלא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה מפני שאין לבו גס בה

---

30 שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמט א

31 כמבואר בגמ' עמוד ב שבראוה שנבעלה מה לי מן האירוסין ומה לי מן הנשואין

32 ואם בא על גרושתו אחר שנשאת לאחר וגירשה או נתאלמנה אינה צריכה גט דודאי בעילתו בעילת זנות ולא לשם קדושין שאם יבעול לשם קדושין לוקה ש"ג פרק מ"ש. גם מהר"י הלוי בתשובה סי' י"ד כתב שאם המגרש כהן אינה צריכה גט. וכנה"ג כתב ואני מפקפק בזה דכל שקדושין תופסין בה יש לחוש שמא לשם קידושין בעל דבין הכי ובין הכי עובר על לאו גרידא יש לחוש שמא לשם קדושין בעל ונראה שכל שאינו יכול לקיימה לא חיישינן שבעל לשם קדושין ע"ש. וכ"כ בתשובת מהר"ם אלשקאר סימן פ"ח שאם גירשה מפני שזינתה תחתיו אפי' ראוה שנבעלה א"צ גט שני דודאי לשם זנות בעל ולא לשם קדושין דמידע ידע שלא יוכל לקיימה והפוכי מטרתא למה לך אבל הרדב"ז ח"א סי' רע"ז כתב דאם נתייחדה אינה צריכה גט ואם ראוה שנבעלה צריכה גט ע"ש וע"ל סי' קמ"ח ס"ק ב' מש"ש ודו"ק. אם היה לו אשה אחרת לא חיישינן דבעל לשם קדושין דלא עבר על חרם ר"ג מהרי"ט ח"ב סי' א' וכנה"ג הביא פוסקים דס"ל דחיישינן אפי' בכה"ג דבעל לשם קדושין ע"ש. באר היטב שם א

33 בית מאיר שם.

34 אף על פי דגבי פנויה בעלמא אמרינן אדם עושה בעילתו בעילת זנות, (ו)לא חיישינן לזה, זו שהיתה כבר אשתו שאני.

35 כ"כ הרמב"ם ומשמע דאז אין תופסין בה קידושין של אחר דוק' ביחוד תופסין קדושין של שני ולא בבעיל. ב"ש שם ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת קידושין

עוד התבאר שם שאם לא ראוה עדים[36] שבא עליה אלא שנתייחד עמה, כשיעור ייחוד[37], שי"א שהוא כ 5 דקות[38] ויש מחמירים גם בפחות[39] והיו ב' העדים ביחד, וראו היא והוא את העדים, ויודעים שרואין[40] שנתייחדו יחד, אם היתה מגורשת מן הנישואין כיון שליבם גם זה בזו[41] ורגילים זה לזו, חוששין מא נבעלה ולשם קידושין בעל, והן הן עידי ייחוד והן הן עידי ביאה, אולם אינה מקודשת ודאי, שאם קדשה אחר אח"כ שלא תהא מקודשת, דשמא לא בא עליה אלא חוששין לה, לפיכך היא ספק מקודשת[42], וצריכה גט מספק. ואם נשאת לאחר תצא[43].

ואם לא ראו את העדים[44] לא שהו כדי שיעור ייחוד אין חוששין לה כלל. וכן אם הוא נתייחד עמה שיעור ייחוד בעל כרחה אפי' אם נתייחד עמה כשיעור ביאה, אם היא תתן אמתלא בדבריה למה שהתה כ"כ אין חוששין ליחוד זה[45].

אם גירש מחמת זנות אין חוששין שמא בא עליה[46].

---

[36] שו"ע ונו"כ שם ב

[37] שיעור זמן ביאה או לפחות שיעור הראה שהוא שיעור כדי לצלות ביצה ולגמעה. באר היטב שם ג

[38] שו"ת מנחת יצחק חלק ד סימן צד

[39] כך משמע משו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן סה או כב שכתב "שנ"כ הוא שיעור יותר גדול משיעור הביאה שהוא ודאי יותר מכל נסיעה ארוכה דאיכא במעלית אף דמשך כ"ה קומות"

[40] לשון הלבוש וברדב"ז ח"ד סי' ד' שמספיק שיודעים ואין צריך שרואים

[41] עיין באר היטב מהרא"ם סי' מזד משמע שאפילו אם רק ליבו גם בה או שליבה גם בו אמרינן הן עדי ייחוד הן עדי ביאה ולא בעינן שיהיה שניהם ליבם גם זה בזו. אולם רש"י ד"ה הן הן כתב אנן סהדי כיון דגייסי אהדדי לא פרשו זה מזה. ובבאר הגולה שם ו*. הביא פירש רש"י גייסי מכירין זה את זה ברמיזות וקריצות משמע דוקא גסים זה בזו אך אם רק אחד מהם לא מהני. והכי מסתברא שאם אחד אין ליבו הרי זה כאשה דעלמא דלא חיי' לביאה ודמיא לבעל כרחה שהוזכר לעיל.

[42] עיין בתשו' הרדב"ז ח"ג סימן תקס"ח שכתב דאם רוצה להחזירה הדבר ברור שצריכה קדושין אחרים ולא יברכו ברכת אירוסין כיון דהוא ספק שמא בעל לשם קדושין והוי ברכה לבטלה דמה שנעשה נעשה ועיין פ"ת שם ה שנראה דנמשך בזה אחר דברי הרמב"ם שהובא בש"ע לעיל סי' ל"ד ס"ג אבל למ"ש הרמ"א שם גם הכא יש לברך. ואפילו אם הוא אומר שלא בעלה לא מהימן דדילמא אמר הכי משום דרב מנגיד אמאן דמקדש בביאה אך ז' ברכות ודאי מברכינן דממ"נ צריך לברך ז"ב.

[43] ומכ"ש אם הבעל הלך למדינת הים וא"א ליתן לה גט אחר דלא תנשא ולא כהגמיי', ואם שניהם מודים שלא בא עליה כתב בש"ג שם דלא חיישינן שמא בא עליה וא"צ גט שני ממנו וצל"ע מנ"ל דין זה ביון דקי"ל הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה הוי כאלו עדים מעידי' ע"ז עיין ס"ס קס"ז: ב"ש שם ד

[44] לבוש וכן עיין בתשו' הרדב"ז ח"ד סי' ד' שאפי' אם יאמר אח"כ שבעל לשם קדושי אין חוששין מובא בפ"ת ג

[45] באר היטב שם מהרלנ"ח סי' מ"ג הר"י הלוי סי' ו'.

[46] ב"ש שם ד ובגליון ש"ע של הגאון רבינו עקיבא איגר זצ"ל כתב כאן וז"ל וכן אם בין גירושין והיחוד נשא אשה אחרת יש לדון בו דליכא חזקה דאדרבה חזקה דלא עבר על חרגמ"ה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

יש מי שאומר[47] שאם שניהם מודים שלא בא עליה אין חוששים וא"צ גט שני ממנו ותמהו עליו כיון דקי"ל הן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה הרי זה כאלו עדים מעידי' על זה[48].

ואם היתה מגורשת מן האירוסין אין חוששין לה שהרי אין לבו גס בה, אולם גם באירוסין במקום בו ראינו שליבם גס זה בזו חוששין לה, וצריכה גט שני.

וכל זה שכבר גרשה, אבל אם כתב לה גט ועדיין לא נתן לה הגט, ונתייחד עמה חוששין שמא בא עליה, ופסול משום גט ישן[49].

ואם נתייחד עם משודכת שלו אף במקום שליבו גס בה, אין חוששין מפני שלא שכיח שיבא אדם על משודכתו, אלא א"כ בא עליה בפני עדים. וי"א[50] שאפילו בא עליה בפני עדים אין חושין אלא אם היה עסק קידושין ביניהם קודם.

ובפרוץ לזנות או או בימינו שסתם פנויות הם נדות אפשר אף בבעל בעדים אין לחוש[51].

ט. שנים שבאו ממדינת הים ואשה עמהם וחבילה עמהם זה אומר זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי וזה אומר זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי ואשה אומרת אלו שני עבדי וחבילה שלי ... למישרי לעלמא דכ"ע לא פליגי דשרי

אשה[52] ושני אנשים שבאו ממדינה אחרת, זה אומר זו אשתי וזה עבדי, וזה אומר זו אשתי וזה עבדי, והאשה אומרת שניהן עבדי, הרי היא מותרת לכל ואף על פי ששניהן החזיקוה באשת איש הואיל וכל אחד מהן לעצמו העיד אינן נאמנין.

י. צריכה שני גיטין כדי לגבות כתובתה מן החבילה

---

47 דעת הש"ג

48 ב"ש שם ד ועיין חכמת שלמה שם

49 ב"ש שם ה

50 כך נראה מתשובת הרמב"ן שדוק' באשתו או בארוסה שהיה קדושין ביניהם חיישינן לקדושין אבל משודכת דמיא לאשה דעלמא. ב"ש שם ו. ועיין הרדב"ז ח"א סי' רי"ז. כנה"ג קע"ט ע"ב ע"ש אבל נראה דהרמ"א חושש לדעת ת"הד סי' ר"ט שמסיק שנראה לו להחמיר בבא עליה בפני עדים דלא כהרמ' אלא שכ' שמן הסתם אין לחוש בעבור של פנוי' מדאין אדם עושה ב"ז סתמא המציא עדים כדי לקדש דלא כ"ע דינא קדו' גמירו. ולהכי אינו מקיל אלא בהיחוד אף בפני עדים ואף דגם בה לא אמרינן דבעל אבל בעל לפני עדים נראה לו להחמיר. בית מאיר שם

51 בית מאיר שם.

52 רמב"ם הלכות גירושין פרק יב הלכה י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLll7K9ciPjB873YPB8kBu

שנים שבאו[53] ממדינת הים ואשה וחבילה עמהם, זה אומר זו אשתי וגם החבילה שלי, והאחר אומר גם כך. אם האשה אומרת הכל שלי והם עבדי החבילה מונחת עד שיבא אליהו.

ואם נתנו לה שניהם גט מעצמם, יכולה לטעון[54], לדברי חבילה זו כולה שלי ולדבריכם הרי יש לי בה לכל הפחות שיעור כתובה אחת, וגובה אותה ממ"נ, והשאר ידה עמהם שוה כדין ממון המוטל בספקו שאו חולקין או להיות מונח עד שיבא אליהו או לדון כדין כל דאלים גבר

יא. ממון ... הודאת בעל דין כמאה עדים דמי

כבר התבאר במסכת גיטין דף סד. שהודאת בעל דין כמאה עדים ולפיכך אמר בפני עדים[55] הריני מודה בפניכם שיש לפלוני מנה אצלי, אם ניכר מדבריו שאמר כן דרך הודאה גמורה ולא בדרך שיחה, אף על פי שלא אמר אתם עדי[56], ואפילו שלא בפני התובע, ה"ז הודאה גמורה וחייב לשלם[57], ואפילו אין עדי ההודאה כאן, ויש עדים ששמעו ההודאה בפני עדים אחרים ה"ז הודאה גמורה לחייבו[58].

ומשום כך התבאר עוד שם דף מ: שאם אמר הנותן נתתי שדה פלונית לפלוני והמקבל אומר לא נתת לי, המתנה קיימת, מפני שאפשר ששניהם

---

[53] ש"ך חו"מ קלח ס"ק יב מהריטב"א

[54] שאם לא תטען כך ודאי דכל היכא דאתי' למיגבה בתורת כתוב' לית לה כלל דכל כה"ג בתר הודאה דידה אזלינן כדין האומר לחברו חייב אני לך מנה והלה אומר אינך חייב לי כלום שזה פטור כיון שאין לו תובע ולא עוד אלא דכיון דהודית השתא שאחד מהן בעלה דקא תבעה כתובה הרי הוא כאלו הודית שאין לה בחבילה זכות אחר אלא מדין כתובה ונמצא קרחת מכאן ומכאן אלא הכא במאי עסקינן דקא אתיא עלייהו ממ"נ. ועיין בקצוה"ח פח ו שכתב גבי חבילה אותו הממון דאומרת לאו בשעת גביה אלא בשעת התביעה אומרת חבילה שלי ולדבריכם נמי יש לי שיעור כתובה לכשאתגרש, ובזה תו ליכא טעמא דמחילה כיון דבשעת תביעה אומרת בפירוש שאינה מוחלת.

[55] שו"ע ונו"כ חו"מ פא ח

[56] וכ"ש כשאמר אתם עדי, ועי' ש"ך סק"כ ובקצה"ח סק"י, ועי' עוד להלן בדין טענת שלא להשביע.

[57] ואינו יכול לטעון משטה, ועי' סמ"ע סק"כ וש"ך ס"ק כא ובט"ז שם

[58] שו"ע ונו"כ שם ט

אמת, שהנותן זיכה לו ע"י אחר והמקבל לא ידע[59], אבל אם אומר הנותן נתתי לו שטר בידו[60], והמקבל אומר לא נתת לי, המקבל נאמן בהודאתו[61].

יב. על פי שני עדים אמר רחמנא דאי בעי למיהדר לא מצי הדרי בהו ... לא איברו סהדי אלא לשקרי

אין מקח נגמר בדברים[62], שהאומר לחבירו בכמה אתה מוכר לי לי חפץ זה, ואמר לו בכך וכך ונתרצו שניהם ופסקו הדמים, שניהם יכולין לחזור בהם, אפילו היה הדבר בפני עדים ואמר לעדים הוו עלינו עדים שפלוני מכר ושפלוני לקח, אינו כלום, עד שיגמור המקח כל דבר ודבר כראוי לו, קרקע לפי קניינו, ובעלי חיים כגון בהמה לפי קניינם, ושאר כל המטלטלים לפי קניינם, כגון משיכה הגבהה וכדומה.

ולאחר שנגמר המקח כראוי קנו ואין שום אחד מהם יכול לחזור בו, אפילו נעשה בינם לבינם לבד ולא היו שום עדים בדבר אלא שהם מודים זה לזה, דלא איברו סהדי אלא לשיקרא כלומר שעדות העדים אינו אלא שאם יכפרו בדברים זה לזה לומר לא כן היה, יעידו על אמיתת הדבר, ואפילו מחלו זה לזה אחר שנגמר המקח אינו מעויל, אלא צריכין לחזור ולהקנות זה לזה באחד מן הקניינים.

---

[59] שו"ע ונו"כ חו"מ רמה ד, דהודאת בע"ד כמאה עדים, והודאת המקבל לאו הודאה גמורה היא, דשמא לא ידע שזיכה לו, וכתב הסמ"ע שהמקבל רוצה לקבל, אלא שאומר האמת, אבל כשאינו רוצה לקבל יש אופנים שמועיל מחאתו שלא לזכות במתנה, ועי' ערוה"ש שאפילו אומר אח"כ נתתי בידך, אינו מועיל, עיין שם. וסיים השו"ע שאין בע"ח של הנותן גובה ממתנה זו כל זמן שיש לנותן ממה לפרוע, אבל אם לא נשאר לגבות אינו נאמן בהודאתו לחוב בעל חובו.

[60] והיינו שלא זיכה לו ע"י אחר, ומדברי השו"ע משמע דדוקא כשהנותן אומר דבר ברור, אבל ברישא כשאומר נתתי לו, אין צריכים לחקור אותו איך נתן, פתחי חושן שם הערה פה

[61] שו"ע ונו"כ שם ה, דהודאת המקבל שהוא בע"ד כמאה עדים דמי, והרי אי אפשר לפרש שלא ידע, שהרי מכחישו בהדיא, וא"ת מאי חזית דאזלינן בתר הודאת המקבל ולא בתר הודאת הנותן, כתב הסמ"ע משום שיש לומר שהנותן היה עוסק בנתינה וטעה וסבר שנתן ובאמת לא נתן, והיינו שהודאתו גרועה מהודאת המקבל, ובנה"מ חידושים כתב בשם כמה פוסקים הטעם שהנותן הוא מוחזק, ולפי"ז נראה שבמטלטלין שהם ביד המקבל והויכוח ביניהם אם עשו קנין או לא, אזלינן בתר הודאת הנותן, שהמקבל הוא המוחזק, ואפשר שאף לטעם ראשון הדין כן, ובפת"ש כתב שיש נ"מ כשיש עדים כדברי הנותן. ובשו"ע כתב שהנותן אוכל פירות השדה, ולכאורה פשיטא הוא, אלא שבגמרא נחלקו מי אוכל פירות, ואוקמא הא באבא והא בברא, והיינו שבבן משלשין הפירות, מפני שיש ספק, וקמ"ל שבאב אין כאן ספק כלל והנותן אוכל פירות כבתוך שלו.

[62] שו"ע חו"מ קצה א, וקפט

כגון שאם ראובן קנה משמעון שדה או בית בקנין גמור, ומחלו זה לזה הקנין, אין הקנין נתבטל עד שיחזור שמעון ויקנה מראובן[63].

יג. אמר לו עד אחד אכלת חלב והלה שותק נאמן

מי שהעידו[64] עליו עדים שחטא חטא שחייבין עליו חטאת קבועה, ושתק ולא הפליג את העדים ואפילו אמרה לו אשה אכלת חלב או עשית מלאכה בשבת ושתק חייב להביא חטאת, אמר לו עד אחד חלב הוא זה ושתק, וחזר ואכלו בשגגה מביא חטאת, ואם התרו בו לוקה עליו, אף על פי שעיקר העדות בעד אחד.

יד. אמר לו עד אחד נטמאו טהרותיך והלה שותק נאמן ... נטמאו והלה אומר לא נטמאו פטור

מי שאמר[65] לו עד אחד נטמאו טהרותיך והלה שותק ה"ז נאמן והרי הן טמאות, ואם הכחישו ואמר לא נטמאו הרי הן בחזקתן עד שיעידו שנים

---

[63] סמ"ע שם א

[64] רמב"ם שגגות פרק ג הלכה ב

[65] רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק יג הלכה ח